

■ Рабі як мы

ВУЛІЧНЫЯ
ТРЭНАЖОРЫ
ЗАМЕСТ ТЭЛЕВІЗАРА

Як у Зялёнцы бацькоў і дзяцей
да здоровага ладу жыцця прывучаюць

Пару гадоў таму Зялёнка была звычайным аграгарадком. Насельніцтва меншала, а тым маладым сем'ям, якія заставаліся жыць на вёсцы, не было дзе адпачыць. Сельская ўлада разумела: трэба нешта рабіць. І выйграла для вясцоўцаў вулічныя трэнажоры — па праграме Беларускага Чырвонага Крыжа па здравым ладзе жыцця. Цяпер на выхадных, пакуль дзеці катаюцца з горкі і пякуць пясочныя кулічы, бацькі качаюць прэс і круцяць педалі.

Старшыня сельвыканкама Ала ЛАПАНОВІЧ дапамагае Любові Міхайлаўне працаваць на трэнажоры.

— Многім сельсаветам прапаноўвалі паўдзельнічаць у конкурсе. Усе паадмаўляліся. А мы ўчапіліся за гэту ідэю, — усміхаецца старшыня Зялёнкаўскага сельвыканкама Ала ЛАПАНОВІЧ, пакуль ідзём да пляцоўкі. — Думалі: чаго аграгарадку не хапае? І прыйшлі да высновы, што дарослым і дзецям няма дзе праводзіць вольны час разам. Савецкая пляцоўка ўжо прыйшла ў непрыгоднасць, а на новую сродкаў няма. Вось і падалі заяўку.

Ала Пятроўна ўспамінае, што па праграме Чырвонага Крыжа прапаноўвалі на выбар і іншыя праекты рэалізаваць, напрыклад па барацьбе з п'янствам. Але хіба яго пераможаш, уздымае жанчына. Калі чалавек сам не хоча кінуць піць, ніхто яго не пераканае.

Месца для пляцоўкі выбралі ў школьным двары. «У школе вартаўнікі ўвесь час ёсць. А раптам вандалізм, ведаеце», — тлумачыць Ала Пятроўна.

Дзіцячую пляцоўку адкрылі ў жніўні мінулага года, дарослова — у кастрычніку. Каб выйграць фінансаванне, кажуць, трэба было пастарацца. Даказаць, што аграгарадку гэта сапраўды патрэбна і будзе працаваць.

— У Зялёнцы зарэгістравана 442 чалавекі. Мы ў прынцыпе не стары аграгарадок. У школу і дзіцячы садок сто чалавек ходзіць, — апісвае сітуацыю старшыня сельвыканкама.

Сёння з надвор'ем пашанцавала. Перадавалі, што пойдучы дажджы, а ўвесь дзень пячэ сонца. У спартыўнай зале пад адкрытым небам — такой нават гараджане пазайздросцяць — сабралася дзятва і мамы ў дэкрэце. Астатнія дарослыя пакуль на працы. Затое па выхадных тут усё кіпіць.

— Ала Пятроўна, пакажыце клас! — «бяруць на слабо» вясцоўцы.

Ала Пятроўна не тушуецца. Нездарма працуе на вуліцы Маладзёжнай — бойка ўскоквае на эліпсоід. А як — трэба ж падаваць прыклад!

— Мы ж спачатку не ведалі, як гэтымі трэнажорамі карыстацца. Прыехаў хлопец, паказаў, растлумачыў, дзе якая група мышцаў задзейнічана, — расказвае старшыня.

На пляцоўку яна і ўнучку Леру водзіць — тая якраз прыехала з Полацка да бабулі на канікулы. Учора, прызнаецца Ала Пятроўна, яны толькі ў адзінаццаць вечара дадому прыйшлі, у бадмінгтон гулялі.

З унучкай на трэнажорах сёння і пенсіянерка Любові Міхайлаўна Кудзеля. У мінулым гэта энергічная жанчына — старшыня

сельскага Савета, а цяпер — актыўны член ініцыятыўнай групы «Здаровая Зялёнка». Сама прэс качае і іншым спуска не дае.

— Ты ў сваю абедзенную гадзіну не пачыкі еш, а сюды прыбягай, — настаўляе кагосьці з дзяўчат Любові Міхайлаўна.

Непадалёк мацуе біцэпс малады дырэктар Дома культуры Аляксей Зуеў. Такой спартплатоўкі, прызнаецца 28-гадовы вясковец, даўно не хапала. «Сам па сабе ведаю: калі няма месца, куды можаш прыходзіць займацца, ты і лад жыцця вядзеш пасіўны», — кажа хлопец.

Чырвоны Крыж закупіў таксама гімнастычныя палкі, дыванкі для аэробікі ў Дом культуры. Велатрэнажор паставіў. Так што ёсць дзе займацца ў асенне-зімні перыяд. Павецілі ў зале і наглядную агітацыю, у прыватнасці плакаты па здравым харчаванні.

— Я прывучыў сябе, што перад сняданкам, абедам і вачэрай трэба выпіваць шклянку вады. Гэта робіць арганізм больш устойлівым да інфекцый, паляпшае страваванне і не дае пераесці, — дзеліцца Аляксей. — Хацелася б, каб больш людзей далучалася да актыўнага ладу жыцця. Каб успаміналі, што пра здароўе трэба клапаціцца не толькі тады, калі захварэюць, а праводзілі прафілактыку.

Зімой удзельнікі клуба «Здаровая Зялёнка» раз на тыдзень наведвалі басейн. Ездзілі на аквааэробіку ў Расоны, за 30 кіламетраў. Два разы на тыдзень праводзіліся заняткі па танцах. У аграгарадку рэгулярна праходзяць Дні здароўя, на якія збіраецца каля сотні чалавек. І вынікі такой актыўнасці ўжо ёсць.

— У нас адкрыты ўрок фізкультуры быў. Нашы хлопцы і дзяўчаты паказалі, што ўмеюць рабіць, дык не ўсе фізрукі так могуць. А на Дні здароўя ў Полацку каманда аграгарадка заняла першае месца, — хваліцца Ала Пятроўна.

Галоўнае ж дасягненне, што вясковыя семі адпачываюць нарэшце не толькі на канале перад тэлевізарам. І падлеткі добры прыклад пераймаюць. «Раней нашы дзеці на аўтобусным прыпынку ўвечары сядзелі, — прызнаюцца ў Зялёнцы. — А цяпер на пляцоўцы збіраюцца. Праводзяць час у здаровай абстаноўцы».

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@zviazda.by

Полацкі раён

■ Фотаздымак з гісторыяй

СВОЙСКІ МЯДЗВЕДЗЬ

Мой дзядуля — Міхась Шатроў — той чалавек, каго называюць «старой загартуюкі»: заўсёды сабраны, бадзёры і, нягледзячы на тое, што яго ўзрост набліжаецца да 90 гадоў, на дзіва энергічны. Я люблю пераглядаць сямейны альбом, дзе нямала старых здымкаў: васьмой дзядуля, зусім маленькі, стаіць з татам, мамай і брацікам, а васьм ён ужо ў Іркуцкім авіяцыйным ваенным вучылішчы рыхтуецца да палёту і свайго першага скачка з парашутам. Але самы незвычайны здымак звязаны з яго юнацтвам. На ім — дзядуля, яго брат і... мядзведзь сядзяць на адным дрэве. Фота зроблена ў Томскай вобласці, у Сібіры, дзе і вырастаў дзядуля. Умовы ў тых краях былі суровыя: вёсачка, якой сёння ўжо няма на карце, размяшчалася сярод тайгі. Адночы дзядуля з сям'ёй падалі ў лесе мядзведзяня. Паліўнічыя забілі мядзведзіцу, а яе дзіця засталася адно. Вырасла было ўзросту яго дадому. Адмысловая дыета, выхаванне — і мядзведзь быў практычна ручным. Ён быў ахоўнікам хаты — абараняў сям'ю ад дзікіх жывёл, якія маглі выйсці з лесу. У мядзведзя быў свой домік у двары — яго, вядома, цяжка параўнаць з сабачай будкай, але па сутнасці ідэя была падобная. Сям'я дзядулі была не адзінай, хто падбіраў мядзведзянят, тады гэта была справа калі не звычайная, то не настолькі незвычайная, як сёння.

Сваё жыццё дзядуля звязаў з авіяцыйнай, быў ваенным лётчыкам. У сям'і ён узор для падростаючага мужчынскага пакалення. Мы ганарымся ім, з задавальненнем слухаем гісторыі з яго сібірскага дзяцінства і пераглядаем гэтыя старыя здымкі зноў і зноў.

Наталля ТОЛКАЧ, г. Ліда

Шаноўныя чытачы! Конкурс «Фотаздымак з гісторыяй» працягваецца. Мы па-ранейшаму чакаем ад вас цікавых фота з сямейнага альбома. Здымкі (не больш за тры) з невялікай гісторыяй дасылайце з адпаведнай пазнакай на адрас: вуліца Б. Хмяльніцкага, 10а, 220013, г. Мінск або info@zviazda.by. Найлепшага аўтара чакае прыз. Арыгіналы дасланых фотаздымкаў абавязкова вяртаюцца.

■ Ці чулі?

МАЛЕНЬКІ ПРЫНЦ
ЗАГАВАРЫЎ ПА-БЕЛАРУСКУ

У суботу мне пашчасціла паглядзець у кінатэатры «Масква» французскі мультфільм «Маленькі прынец» у беларускай агуцы. Пасля прагляду яшчэ хвілін 20 сцяла ў чарзе па кнігу Антуана дэ Сент-Экзюперы на роднай мове. Дадому я вярнулася шчаслівая, ажно з трыма асобнікамі: для сябе, хрэсніцы і пляменніка.

Малюнак беларускай мастачкі Ганны СІЛІВОНЧЫК.

Пераклады «Маленькага прынца» існуюць на 300 мовах і дыялектах. Па-беларуску гэтая кніга была выдадзена ў 1989-м у перакладзе Ніны Мацяш. Цяпер толькі некалькі экзэмпляраў з таго тыражу даступныя для чытачоў у Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі. Таму ў межах серыі «Добрая кніга» пры падтрымцы кампаніі velcom з'явілася перавыданне «Маленькага прынца» на беларускай мове. Значную частку тыражу плануецца перадаць у школьныя бібліятэкі.

Калі я набывала «Маленькага прынца», хтосьці з чаргі запытаўся, ці будуць кнігі прадавацца ў кніжных крамах. На што прадавец сказаў: «Наўрад, бо ўвесь тыраж, хутчэй за

ўсё, разляціцца, як гарачыя піражкі, на паках мультфільма». Дарэчы, персанажы апошняга загаварылі па-беларуску галасамі такіх акцёраў, як Ганна Хітрык, Святлана Цімохіна, Зміцер Бейнарт-Саладуха, Павел Харланчук, Сяргей Жбанкоў, Уладзімір Глоўтаў.

Акрамя Мінска, сустрэчы з «Маленькім прынцам» чакаюць жыхароў некаторых абласных цэнтраў. За ліпень і жнівень арганізатары плануюць паказаць мультфільм у Гродне, Магілёве і Гомелі. Наступныя паказы ў Мінску плануецца ў канцы жніўня — пачатку верасня. Каб не прапусціць іх, можна пакінуць свае даныя на kinakong.by/poll.

Цікавыя факты
пра Маленькага прынца
і яго аўтара

● Знакаміты пісьменнік і авіятар нарадзіўся 29 чэрвеня 1900 года. Паказы мультфільма якраз і прымеркаваны да дня нараджэння Антуана дэ Сент-Экзюперы.

● «Маленькі прынец» — трэцяя па колькасці перакладаў кніга ў свеце пасля Бібліі і Карана. У красавіку 2017 года выйшаў пераклад на трохсотую мову: хасанія (на ёй размаўляюць у Заходняй Сахары). Гэтая мова, не вельмі вядома шырокай публіцы, мела сімвалічнае значэнне для Антуана дэ Сент-Экзюперы, таму што менавіта на поўдні Марока, дзе гавораць на хасаніі, аўтар знакамітай казкі чэрпаў натхненне.

● Казка, апублікаваная ў 1943 годзе, была прададзена ў свеце тыражом у больш як 200 мільёнаў асобнікаў.

● Леон Верт, якому прысвечана кніга, прачытаў яе толькі праз 5 месяцаў пасля смерці аўтара.

● Знакаміты афарызм з кнігі: «Відушчае толькі сэрца. Самага галоўнага вачыма не ўбачыш», — перапісваўся і мяняўся Экзюперы больш за 15 разоў.

Надзея ДРЫЛА. dryla@zviazda.by